† ANDREI
MITROPOLITUL CLUJULUI, ALBEI, CRIȘANEI ȘI MARAMUREȘULUI
LOCȚIITOR DE ARHIEPISCOP AL ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE DE ALBA IULIA

PASTORALA

Lumina viețuirii bune

ÎNVIEREA DOMNULUI, 2011

† ANDREI,

din harul lui Dumnezeu

Arhiepiscop al Vadului, Feleacului şi Clujului, Mitropolit al Clujului, Albei, Crişanei şi Maramureşului şi locţiitor de Arhiepiscop al Arhiepiscopiei Ortodoxe de Alba Iulia

iubitului cler, cinstitului cin monahal şi dreptmăritorilor creştini, mângâiere de la Hristos Cel ce cu Învierea Sa toate le-a umplut de lumină, iar de la noi, sfântă binecuvântare!

Lumina vieţuirii bune

Iubiţi credincioşi,

La Sărbătoarea Paştilor toate sunt pline de lumină. Aşa ne spune Sfântul Ioan Damaschinul în slujba Învierii: *„Acum toate s-au umplut de lumină: şi cerul, şi pământul, şi cele de dedesubt. Deci să prăznuiască toată făptura Învierea lui Hristos, întru Care s-a întărit”.*[1]

Dacă toată făptura s-a luminat şi s-a întărit de Paşti, cu atât mai mult s-a luminat şi s-a întărit omul credincios.

---

[1] *Slujba Învierii,* Alba Iulia, 1997, p. 30

Creştinul este omul învierii şi al luminii, iar lumina îi vine de la Hristos Cel înviat. Mântuitorul spune: *„Eu sunt lumina lumii; cel ce îmi urmează, nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții”* (Ioan 8,12).

Instinctiv, omul are aversiune față de întuneric şi-i place lumina pentru că, din punct de vedere spiritual, întunericul vine de la diavolul şi lumina vine de la Hristos. Hristos este Lumina, este Soarele Dreptății, El inaugurează prin înviere „Ziua cea de-a Opta”, care n-are sfârşit. De aceea adevăratul credincios este „omul zilei şi al luminii”. Sfântul Pavel ne îndeamnă: *„Să lepădăm dar lucrurile întunericului, şi să ne îmbrăcăm cu armele luminii. Să umblăm cuviincios, ca ziua, nu în ospețe şi în beții, nu în desfrânări şi în fapte de ruşine, nu în ceartă şi în pizmă”* (Romani 13, 12-13).

Sfântul Ioan Teologul, vrând să-L definească pe Dumnezeu Cel nedefinibil, zicea că *„Dumnezeu este lumină şi nici un întuneric nu este întru El”* (1 Ioan 1,5). Dacă afirmăm că suntem credincioşi, dar totuşi umblăm întru întuneric, ne dovedim a fi nişte impostori. Sfântul Ioan îşi continuă raționamentul astfel: *„Dacă zicem că avem împărtăşire cu El şi îmblăm în întuneric, mințim şi nu săvârşim adevărul. Iar dacă umblăm întru lumină, precum El este lumină, atunci avem împărtăşire unul cu altul, iar Sângele lui Iisus – Fiul Lui, ne curățeşte de orice păcat”* (1 Ioan 1, 6-7).

De ce preferă, totuşi, unii oameni, întunericul? Ne răspunde Domnul Hristos: *„Oricine face rele urăşte lumina şi nu vine la Lumină, pentru ca faptele lui să nu se vădească”* (Ioan 3,20). Din nefericire, adeseori, noi toți, ne petrecem viața în întuneric. Iar strigătul Sfântului Andrei Criteanul l-am putea exprima cu toții: *„În noapte*

viața mea mi-am petrecut pururi, că întuneric s-a făcut mie și negură adâncă noaptea păcatului, ci ca pe un fiu al zilei, arată-mă, Mântuitorule".[2]

Sfântul Pavel, adresându-ni-se nouă, creștinilor, ne zice: *„Voi toți sunteți fii ai luminii și fii ai zilei; nu sunteți ai nopții, nici ai întunericului"* (1 Tesaloniceni 5,9). În calitate de fii ai Luminii, ai Învierii și ai zilei, trebuie să fim oameni buni. În acest sens Sfântul Ioan Teologul este categoric: *„Cel ce zice că este în lumină și pe fratele său îl urăște, acela este în întuneric până acum. Cine iubește pe fratele său rămâne în lumină, iar sminteală nu este în el. Iar cel ce urăște pe fratele său este în întuneric și umblă în întuneric și nu știe încotro se duce, pentru că întunericul a orbit ochii lui" (1 Ioan 2,9-11).*

Cea mai frumoasă cântare din slujba Învierii are, în acest sens, un text minunat: *„Ziua Învierii! Să ne luminăm cu prăznuirea, și unul pe altul să ne îmbrățișăm. Să zicem «fraților» și celor ce ne urăsc pe noi; să iertăm toate pentru Înviere. Și așa să strigăm: «Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte, viață dăruindu-le»".*[3]

Iubiți frați creștini,

Viețuirea noastră ca „fii ai Luminii și ai Învierii" trebuie să fie „una bună". În Predica de pe Munte Domnul Hristos ne face atenți la acest lucru: *„Voi sunteți lumina lumii; nu poate o cetate aflată pe vârf de munte să se ascundă. Nici nu aprinde cineva făclie și o pune sub*

---

[2] *Triod*, București, 1986, p. 116.
[3] *Slujba Învierii*, Alba Iulia, 1997, p. 49.

obroc, ci în sfeşnic, şi luminează tuturor celor din casă. Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, aşa încât, să vadă faptele voastre cele bune şi să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri" (Matei 5,14-15).

Nu este uşor a vieţui frumos, dar este plăcut şi lui Dumnezeu, şi oamenilor. Sfântul Antonie cel Mare, experimentând acest lucru, ni-l mărturiseşte şi nouă: *„Recunoştinţa către Dumnezeu şi vieţuirea cea bună sunt roadele omului care place lui Dumnezeu. Şi precum roadele pământului nu se coc într-un ceas, ci după vreme şi ploi şi îngrijire, aşa şi roadele oamenilor se fac minunate prin nevoinţă, prin luare aminte, prin stăruinţă de vreme îndelungată, prin înfrânare şi prin răbdare".*[4]

O vieţuire bună se dobândeşte prin stăruinţă şi prin efort duhovnicesc susţinut. Iar vieţuirea aceasta bună nu-i teoretică, ci dă roade. Mântuitorul Hristos ne dă criteriul după care-i cunoaştem pe oamenii care răspândesc lumină prin faptele bune: *„După roadele lor îi veţi cunoaşte: au doar culeg oamenii struguri din spini sau smochine din mărăcini? Aşa că orice pom bun face roade bune, iar pomul rău face roade rele"* (Matei 7,16-27).

Se vorbeşte mult de legătura dintre credinţă şi faptele bune. Sfântul Iacov ne spune că dacă credinţa nu are fapte, *„e moartă în ea însăşi"* (Iacov 2,17). Credinţa şi faptele bune sunt strâns legate. Credinţa grăieşte prin roadele ei. Nu există credinţă adevărată fără roadele faptelor bune, şi nici roade de fapte bune fără pomul credinţei.

Chiar dacă s-ar părea naivă, este foarte sugestivă o pildă pe care ne-a lăsat-o Părintele Iosif Trifa: *„Credinţa şi fapte bune sunt cele două vâsle ale bărcii vieţii noastre.*

---

[4] *Filocalia* 1, Sibiu, 1947, p. 15.

Ele lucrează mână în mână. Barca vieții noastre înaintează spre țărmul mântuirii numai când vâslesc cele două vâsle: credința și faptele bune".[5]

Faptele noastre trebuie să lumineze, să aducă mângâiere și bucurie. Cu ajutorul lor Îl mărturisim pe Hristos-Dumnezeul nostru, Cel înviat din morți. Dacă, dimpotrivă, faptele noastre aduc întristare și suferință, ele smintesc și fac o contra-misiune.

În acest sens Sfântul Apostol Pavel face un rechizitoriu aspru conaționalilor săi iudei, care ni s-ar potrivi adeseori și nouă, creștinilor: *„Tu, cel care înveți pe altul, pe tine însuși nu te înveți? Tu, cel care propovăduiești: «Să nu furi!», chiar tu furi? Tu, cel care zici: «Să nu săvârșești adulter!», săvârșești adulter chiar tu? Tu, care te lauzi cu Legea, Îl necinsteşti pe Dumnezeu, prin călcarea legii? Căci numele lui Dumnezeu din pricina voastră este hulit între neamuri"* (Romani 2,21-24).

În vremurile de înflorire a vieții creștine păgânii se converteau văzându-i pe creștini cât de frumos trăiesc. Viețuirea lor era frumoasă și contaminantă. Cât de necesară ar fi astăzi o asemenea mărturie într-o lume dezorientată și încercată de o criză atât materială, cât și spirituală!

Dreptmăritori creștini,

Lumina lui Hristos o primim încă de la Botez. De aceea Botezul se mai numește și „Luminare". În formula ce o folosește preotul la slujba Botezului, atunci când îl șterge pe noul botezat după ungerea cu Sfântul Mir, zice:

---

[5] Pr. Iosif Trifa, *600 istorioare religioase,* Sibiu, 1930, p. 347.

„Botezatu-te-ai, luminatu-te-ai, miruitu-te-ai, sfințitu-te-ai, spălatu-te-ai, în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh"[6]

Noi știm că acest an a fost dedicat de Sfântul Sinod Botezului și Cununiei, pe temeiul importanței ce o are familia creștină în viața societății.

Or, harul primit prin Sfintele Taine lucrează în noi, iar dacă noi conlucrăm cu acesta, devenim oameni ai luminii. Sfântul Apostol Petru ne îndeamnă la această conlucrare zicând: *„Puneți și din partea voastră toată sârguința și adăugați la credința voastră, fapta bună, iar la fapta bună, cunoștința; la cunoștință, înfrânarea; la înfrânare, răbdarea; la răbdare, evlavia; la evlavie, iubirea frățească; iar la iubirea frățească, dragostea. Căci dacă aceste lucruri sunt în noi și tot sporesc, ele nu vă vor lăsa nici trândavi, nici fără de roade în cunoașterea Domnului nostru Iisus Hristos* (2 Petru 1,5-8).

În oamenii sfinți, care au conlucrat cu harul, acesta adeseori s-a manifestat ca lumină. Citim în Pateric că *„a fost un om care se numea Avva Pamvo și despre acesta se povestește că trei ani a petrecut rugându-se lui Dumnezeu și zicând: „Să nu mă slăvești pe pământ!" Și atât l-a slăvit Dumnezeu, încât nu putea cineva să se uite la fața lui, de slava care o avea!".*[7]

Iar Sfântul Simeon Noul Teolog ne povestește: *„Adesea vedeam Lumina, uneori ea îmi apărea înăuntrul meu, când sufletul meu avea pace și liniște, sau nu îmi apărea decât departe, și chiar se ascundea cu totul. Mă încerca atunci o imensă mâhnire, crezând că nu o voi*

---

[6] *Micul Moltfelnic,* Cluj-Napoca, 2001, p. 51.
[7] *Patericul,* Alba Iulia, 1990, p. 190.

revedea niciodată. Dar, de îndată ce reîncepeam să vărs lacrimi, îndată ce mărturiseam o deplină lepădare de tot, asemenea soarelui care alungă grosimea norilor, astfel Tu, Cel Nevăzut, mi te arătai ziua şi noaptea".[8]

Iubiți frați şi surori,

Lumina lină a Domnului Hristos, Cel înviat din morți, nu ne covârşeşte ființa doar în viața aceasta, ci ne urmează şi în eternitate. De aceea, când unul dintre cei dragi pleacă, Îi zicem lui Dumnezeu: *„Odihneşte, Dumnezeule, pe robul Tău, şi-l aşează în rai, unde cetele sfinților, Doamne, şi drepții ca luminătorii, strălucesc".*[9]

Iar locul în care să-l aşeze să fie un „loc luminat, loc de verdeață, loc de odihnă".[10] În acest loc sublim L-am rugat pe Dumnezeu, în lunile ce au trecut, să-l aşeze şi pe vrednicul de pomenire, Mitropolitul nostru, Bartolomeu Anania.

După Învierea cea de Obşte şi după Judecata Universală – ne spune Părintele Stăniloae – în Împărăția lui Dumnezeu *„fața luminoasă a lui Hristos va lumina pe toți şi pe toate. Lucrurile nu vor mai apărea ca independente de persoane, ci ca un conținut comun al lor, ca un mediu de manifestare a iubirii lui Hristos şi a*

---

[8] Sf. Simeon Noul Teolog, *Imnul 1 (Y.27). Despre luminarea dumnezeiască şi lumina Sfântului Duh,* în *Studii de Teologie Dogmatică Ortodoxă* (Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae), Edit. Mitropoliei Olteniei, Craiova, 1991, p. 331.

[9] *Panihida,* Bucureşti, 1967, p. 21.

[10] *Ibidem,* p. 6.

persoanelor îngereşti şi omeneşti într-un pan-personalism al comuniunii desăvârşite."[11]

Atunci vom exclama dimpreună cu Sfântul Ioan Gură de Aur: *„Unde îți este, moarte, boldul tău? Unde îți este, iadule, biruința ta? Înviat-a Hristos, şi tu ai fost nimicit. Sculatu-S-a Hristos, şi au căzut diavolii. Înviat-a Hristos, şi se bucură îngerii. Înviat-a Hristos, şi viața stăpânește. Înviat-a Hristos, şi nici un mort nu mai este în groapă".*[12]

Învăluit de lumina acestor sentimente sfinte pe care ni le prilejuieşte Învierea Mântuitorului, vă îmbrățişez cu sfântă dragoste şi îmi iau rămas bun de la frățiile voastre, după ce 25 de ani L-am slujit pe Dumnezeu împreună, vă urez «Sărbători fericite!» şi vă zic:

„Hristos a înviat!"

† Andrei

Arhiepiscopul Vadului, Feleacului şi Clujului,
Mitropolitul Clujului, Albei, Crişanei şi Maramureşului şi
locțiitor de Arhiepiscop al Arhiepiscopiei Ortodoxe de
Alba Iulia

---

[11] Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, Bucureşti, 1978, p. 374.

[12] *Slujba Învierii,* Alba Iulia, 1997, p. 52.

Însemnare: *Pastorala se va citi în prima zi de Paşti în parohie, iar a doua zi în filie.*

Dată din reşedinţa noastră arhiepiscopală la Praznicul Învierii, Anul Domnului 2011.

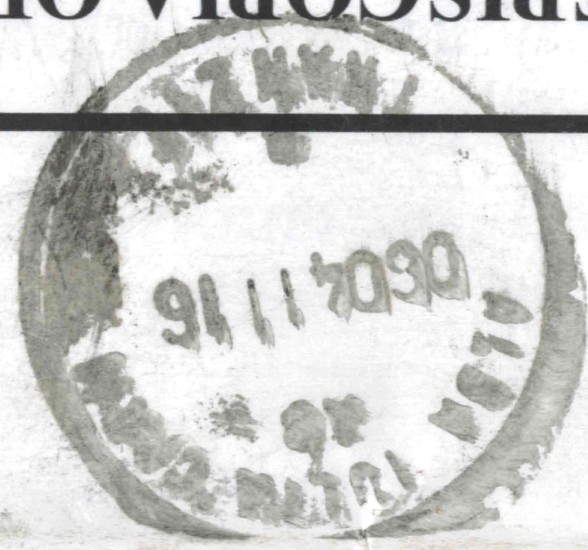

ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNA

ALBA IULIA

Nr. 500/2011

CĂTRE OFICIUL PAROHIAL ORTODOX

PAROHIA ORTODOXĂ MOŞUNI
COM. MIERCUREA NIRAJ
MOŞUNI – 547414
JUD. MUREŞ